

gust og September, viste der sig en ret betydelig Nedgang i Indtægterne og ganske særlig i Toldindtægten, som er den mest følsomme Indtægtskilde, der enten strømmer rigeligt eller ebber ud, alt efter som den økonomiske Tilstand er i Landet. Imidlertid rettede denne Nedgang sig forholdsvis hurtigt, og senere hen, baade i afvigte Finansaar og i det nuværende, er Indtægterne indflydt i Statskassen uden videre Forskydning nedadtil. Der har ganske vist været overordentlige Udgifter, men paa den anden Side har de almindelige Udgifter været holdte indenfor de gængse Forhold og Former. Og det samme viser i Virkeligheden Statsregnskabet for 1914—15, om hvilket jeg skal tillade mig at gøre nogle Bemærkninger. Det er blevet omdelt til Rigsdagen i Gaar, og ogsaa tidligere er en foreløbig Oversigt blevet meddelt ærede Medlemmer.

Paa Statsregnskabet for 1914—15 er Indtægten, som er anslaaet til 122,8 Mill. Kr., indgaaet med 121,8 Mill. Kr., altsaa med kun 1 Mill. Kr. mindre end antaget. Nu maa man vel medgive, at hvis Finansaaret var forløbet normalt, hvis der ikke havde været Krig i Verden, vilde Indtægten formodentlig have været noget forøget i Stedet for som nu formindsket. Paa den anden Side er det dog et overordentlig karakteristisk Tegn for denne Side af Budgettet, at Indtægten har kunnet gaa ind med næsten samme Beløb, som den var anslaaet til. Denne Indtægt, som efter min Mening er det ene karakteristiske Tegn for Statsregnskabet, fremkommer saaledes, at der paa visse Indtægtskonti er Nedgang, men paa andre Stigning, saa at de som anført omtrent opvejer hinanden. Der har været Stigning paa Domæneindtægterne, 400,000 Kr., og delvis paa Statsvirksomhederne, idet Statsbanerne og Telegrafvæsenet har givet forøgede Indtægter, medens Postvæsenet har givet Indtægtsnedgang. Der har paa Statsbanerne i Forhold til Finansloven og Tillægsbevillingsloven været en Stigning af 1 Mill. Kr. Statsbanerne har givet 11,9 Millioner og var paa Finansloven ansat til 10,4 Mill. Kr. — jeg benytter her runde Tal og vil ogsaa til bedre Forstaaelse fremdeles bestandig gøre det. Der var paa Telegrafvæsenet en anslaaet Indtægt af 526,000 Kr., og skønt denne ved Tillægsbevillingsloven blev sat op til 1,600,000 Kr., viser der sig paa Statsregnskabet en Stigning, idet den har givet 1,7 Mill. Samtidig faldt Postvæsenets Indtægt. Den var paa Finansloven ansat til 1,700,000 Kr., men paa

Tillægsbevillingsloven ansattes den til et Minus af 62,000 Kr.; imidlertid blev der en Indtægt af 17,000 Kr., og her var altsaa en ret betydelig Nedgang. Kassebeholdningen indbragte ikke det anslaaede, som var 1,100,000 Kr., men kun omkring $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Det laa simpelt hen deri, at vi i Finansaarets Løb opspiste Kassebeholdningen. Vel kom der i Finansaaret et betydeligt Beløb ind ved det den 2. November optagne Statslaan af 19,07 Mill., men Pengene gik omtrent lige saa hurtigt ud af Statskassen, som de kom, saa at Kassebeholdningsrenten derved blev saa ringe som nævnt.

Naar jeg nu vender mig til den store Indtægtsparagraf, § 5, skal jeg kun nævne nogle Tal for at vise, hvorledes Forholdene stiller sig forskelligt paa forskellige Konti. Jeg skal først nævne, hvor der har været Stigning. Ejendomsskylden har givet 6,200,000 Kr., en Stigning af 300,000 Kr. i Forhold til det anslaaede — det er stadig Udgangspunktet. Indtægts- og Formueskatten har givet 20,100,000 Kr., den var kun anslaaet til 20 Mill. Kr. og har altsaa givet 100,000 Kr. mere end anslaaet. Arveafgiften har givet 3,800,000 Kr. eller 300,000 Kr. mere end anslaaet. Sukkerafgiften gav 5,200,000 Kr. eller $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. mere end anslaaet. Cigaretafgiften gav 840,000 Kr., det er 120,000 Kr. mere end anslaaet. Men saa kommer Nedgangen i Indtægt. Paa Stempelafgiften, der, hvad enhver let vil forstaa, maatte vige i et Aar, hvor Ejendomshandeler og lignende Forretninger ikke fandt Sted paa vanlig Vis, blev der kun en Indtægt af 9,100,000 Kr., d. v. s. en Nedgang af 1,200,000 Kr. Toldafgiften, som var anslaaet til 34,700,000 Kr., gav 33,200,000 Kr., der var altsaa en Nedgang af $1\frac{1}{2}$ Million. Ølbeskatningen gav 8,400,000 Kr., en Nedgang af 200,000 Kr. Spiritusskatten gav 6,700,000 Kr., en Nedgang af $\frac{1}{2}$ Million, endelig gav Sportler o. s. v. 5,600,000 Kr., en Nedgang af 400,000 Kr. Alt i alt gik altsaa Indtægtsnedgang og forøgelse op imod hinanden, og hele Statsregnskabet viser kun en Indtægtsnedgang af 1 Mill. Kr.

For Udgiftsbudgettet er det karakteristiske Tegn, at Militærudgifterne kræver et særdeles stort Beløb. I øvrigt er der efter min Mening ikke noget at bemærke om Udgiftssiden, men Militærudgifterne kræver et Beløb, som er 40,9 Mill. Kr. større end budgetteret og vedtaget paa Finansloven. Dette fremkommer paa den Maade, at Krigsministeriets Budget har krævet 35,160,000 Kr. mere end anslaaet